

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

<p>Előfizetési ára:</p> <p>Egész évre 8 kor Fél évre 4 . Negyed évre 2 .</p> <p>Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Feloldó szerkesztő, lapfajdos és kiadó:</p> <p>BALKÁNYI ERNŐ.</p> <p>MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p style="text-align: center;">Fő-utczára.</p> <p>Hirdetések díjszabás szerint.</p> <p>Kéziratok nem adódnak vissza.</p>
---	---	---

Konzervativizmus.

Vak az, aki nem látja, hogy közelünkben és társadalomunkban mind erősebb gyökeret ver egy irányzat, egy felfogás, mely 20—30 esztendőn keresztül, ha nem is idegen, de rokonszenves epességgel nem volt a mi hazánkban. A konzervativizmus ez, melyet néhány évized előtt kiszorított a liberalizmus és most visszaér, hogy megbukassza a rendszert, mely annak idején őt buktatta meg.

A konzervativizmus ezen megújodásáról ne higgye senki, hogy az vissza fejlődés. Nem, ez a fejlődés processusa, a fömlegeket mozgóztó eszmék hullámzása.

Ne higgye senki, hogy a konzervativizmus sötétséget, elölgulagságot, felekezeti türelmetlenséget, szóval a visszaedzést közepeket jelenti. Ez a balvélemény csak Magyaror zigon van róla elterjedve, ami nem is csoda, mert hisz kifejelt konzervativ irányok és pártok a szónak mostani jelentőségében meg állt voltak. Mi csak a központi konzervativizmust ismertük meg a maradt találatiról világól, mely ahogy senki tudta megértetni, hogy miérek kell a magyarnak független és felelős nemzetiárium, avagy parlament. Most egészen más jelentősége van, a közjognak már alig jut szerep benne. A konzervativiz-

mus ma Magyarországon azt jelenti, amit a külföldön.

Eső sorban jelentőségében messze kiható gazdasági programja van. Megszünteti a kiváltságokat, melyeket az ipar és kereskedelem a mezőgazdaság rovására élvez és viszont. Nalunk inkább csak az eöbbről lehet szó, aminek egyébként természetes az oka. Nalunk harmincz esztendő előtt ugy szólván meg kellett teremteni az ipart és kereskedelmet, nagy adozatokat hoztunk, és a megteremtés lázas munkájában nem csoda, ha hátterbe szorult bizonyos más érdek. Most azonban iparunk és kereskedelmünk nem szorul már a gyámolításoknak erre a módjára. Szabadon bontogatja szárnyait és éppen olyan fontos tényezője lett közigazdaságunknak, mint a mezőgazdaság.

A konzervativizmus, a szó nevében értelmeiben óvakodik a tuikapasóttól, a haladást semmi tekintetben nem gátolja, de bizonyos lassu, nyugodt tempót visz bele a közéletbe. A vakmerőújításoktól irtózik, de nagy megfontolással alkot. És erre — mi történ — tagadás — szükség van már az országunk. Nagyon sok billiót dobáltunk ki haszontalanulagságra a rohamos haladás és fejlődés reményében. Hogy többet ne mondjunk tilt a Vaskapu szabályozás. Eldígelé több mint

husz millió koronába került, de még most sem hajzható a szoros.

Magyarországon meg a közelmultban szokás volt a konzervativizmust a reakciózól egyet emlegetni, ami pedig helyes dolog. Mert a konzervativizmus a reakciózól épp olyan távol áll, mint a liberalizmus. A helytelen felfogás meg a multból maradt ránk, midőn konzervativeknek neveztek azokat a mágnásokat is, akik Metterlich szekerét toltak. Ma egészen mást jelent ez a irányzat, mely keveset foglalkozik politikával, semmit a közjoggal, de annak töbet a gazdasági élettel és a társadalmi problémákkal.

Nezzük az angol konzervativet, akik a nagy brit birodalomban most a helyzetet uralkaj. Tanuljunk tőlük, ha az angol rendszer szemlélet itt meg tudnak honostani, az igazi szerencse lenne Magyarországra nézve. A szigetországban olyan szózási és lelkiismereti szabadság van, mely semmiben sem áll mögötte a demokráta Franczországban. Ilyen konzervativizmusnak kell lennie nálunk is, mert hisz másképpen nem is lehet nálunk elképzelni egy uralkodó áramlatot, csak olyanak, amely biztosítja az egyen belső és külső szabadságot. Eppen csak azért ismelteln: ne tévedés össe senki a modern konzervativizmust a reakciózival, vagy ultranacionizmusmal. Helytelen ten-

TÁROZA.

Saison.

Uborka szezon járja ismét. És nagy most a kánikula Minden leány furdóre készül S készül a sok furdó ruha.

Az anyák nagyba spekulálnak S nem kevesebb a lányak Mivel a furdó kosztján révén Látatóbbak majd bóják.

S tengerparton vagy utasodában Hol feltűntest majd keltenek, Akad talán a horogra is, Egy völegény, az az balék

LOSONCZI SÁNDOR.

A siker.

(Monológ)

— „Az Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárcája. —

(Deléül) Nelli kisasszony álmosan jár kel a lakásán. Kezében egy eszokót szorongat. Előző debute a Városi színházban előző este volt.)

Istenem, istenem, még most is kavargó velem a világ! Ah, a tegnapi est! Meséda láz, meséda felelem gyötört. Azt hiszem, közel allam a megörüléshez. A mikor kitéptem a színpadra, mintha a pahlolyból a kaszinó sorsból, a zárt- szekéből, sőt meg a II. emeleti erkélyről is csupa látszócsók voltak. És az első dal. A torokomat úgy összerongorította a felelem, hogy azt hittem megfogok. (Felsohajjt és idegesen szagolja a rozskákat.)

Na, de aztán meg volt a siker! Hogy zúgott a taps, szinte belerendült a színház! A kaszinósorbul valaki bravót kiabolt felem. Jól láttam, a milibus báro volt „Sapristi!”

Hahaha, így szokta mondani a báro, ha valami nagyon meglepettett nekik. Kaptam is láte olyan virágkosarat, hogy három viték az öltözömbe. Egy nevéjé volt hozzá mellékelve s csak ennyi volt rácsa: — Sapristi!

Ah, kétfélesen emél a dalnál tört ki a taps! (dudolta a Nebantvirágiból).

A színházak majd megpukkadtak. A primadonna, akinek a szerepét játszotam eljutt. Szegény, már erősen lájasodik. Az első felvonás után odajött az öltözömbe és megessokolt: — Szepen játszott edes, — mondta nekem

— gratulálók! közlen úgy nézett rám, mintha meg akarna fojtani.

— Fulladni meg! — gondoltam magamban, Aztán jöttek a kritikuskok! Legelőnések az a savoszemű, evikeres bolond, akiről azt mondják, hogy a világ legzöllemezesebb embere.

— Te Nelli — úgy monok felkoldozva nagyzeri- rian domborított! Adj egy csokot!

— Forjuljha a mamához! Ha! Ó megengedi. Oh, az a hehurgyria mama! Félcéretett és ó maga eszokta meg a savoszemű Cýranót! (kaeg) Egészsegükre!

A többi kritikusk is egyba főbe dicserit. Mindegyekim aitam egy szál viragot, Egy kórstanté, valami ven meszölé, hallottam, amint epesen jgyezte meg erre:

— Nini, ez a kis köfő már tudja, hogyan kell lázni az emberekkel!

(Kacér mosolygól) No persze, hiszen olyan oszokak az emberek! Egy mosoly, egy kacsintás, . . . és hullnak az ember lábához, mint az öszli legyek.

Brrr! (Undorral.) Alapjában utalom őket. Mindegyekim ember erőnyere aspirál. Na hanem le- szerellem őket. A mama ugyan dühös emiatt és otthon sokat veszekszik velem.

— Te ostoba, — szokta mondani — nem

Balkányi Ernő könyvkötészete Alsó-Lendván.

Elvállal es készít

mindennemű könyvkötő-munkát

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG;

Elvállalok továbbá képek, fotografikák, tervek, rajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát.

denezia az manapság, mely e fogalmakat azonosítja.

A szabad versenynek azonban meg lehet, hogy ártani fog a konzervativizmus. Nem vitatható el a szabad versenynek hasznos és előnyös volta, de hogy káros és koros hatása is van sok kétségetlenség — az is bizonyos. Csakis a szabad versenynek tudható be, hogy bizonyos iparágak a romlásba kerültek és ha a kisiparosok sanyaru helyzetnek okai felelősek, az okok között ott találjuk a szabad versenyt is.

A versenynek megszorítását az iparosok fogják első sorban a legszívesebben látni. Erre a megszorításra ösztönöz szölvá már régóta nagy szükség van sőt már annyira vehetjük, hogy egyes körök egyenesen a cenzúrázást visszajuttatás követelik. — A gyárparnák mit sem fog ártani a helyes megszorítás, legfeljebb csak az a néhány gyár fogja megérteni, mely a kisipar rovására bírja az előnyököt.

A konzervativizmus, mely azokban a keretekben mozog, amelyeket például anglián szabtak neki, áldásos lehet. De vezetése válhatik, ha túlságra a cenzúrázásti határt, ha olyan emberek kezébe jutása a Ezeket hatalmat, akik túlszakra haljanak. Ezek aztán hamarosan lejártnak és győlemezés tennek az új rendszert, mely a szabadságok ellen tör. Ije meg nagyobb bír lenne az, hogy olyan ellenség erejét növelje, amelytől méltán van oka tartani a polgári társadalomnak, legyen az akár liberális, akár konzervatív. A szocialistákat értem, egy rossz konzervatív uralom a legalkalmasabb uttorjéve lehet a szocial-demokracziának.

valjon kit szólított magához a Teremtő? Feszült figyelemmel olvassa a közönség egy . . . keltő . . . harom! harom verset buzóit; ferült hat meg mondják s köröleg tekintenek egymásra az emberek valjon ki? A követség petyhede szétrepül a hír, meghalt Lendvai Magyar! Halottja van a városunknak! . . . Igen a város halottja O, mert ha csak futo pillantást vetünk multjára, áldásos tevékenysége abból országot emelkedik ki; — a város feloldulésában reszket vérvök zászlóira jut, a társadalmis s egyetlek oszlopja látja, a hazának jó fia, s emberatainak igaz felebarátja. *72-ben a bíróság szemeskorok aló felhatalmazásnak nevezett ki, bíróság ideje alatt tekintette egy sulytval a város feloldulás terelkedett; mit büro a jörkönsé közönség érdekeit tisztá lelkiszerettel, olandó ügybuzósággal vezet, s igazságos eljárása a járás közseretét hozta gyümölsé; majd ügyveti iródat nyitott s mint ügyvez igazán gyómalója volt a hozzá forduló páfesefelöknek, ígyvert, minden díjazás nélkül az alóvalandó lakarekpenzter igazgatóságja látja volt mint intézetül mely paratlan volt működése, s mit és kit vesztett benne a penzterzet, igazolja a gazdaságiyes, amit a lakarekpenzter adott ki.

Városunk ügyvezetett halottja ravatalának a kőgeveltet tőle behatólag leróni, s a végzetesdelben az egyfelőltek, tesséktek, intéztek, halottgók s a nagy közönség egyaránt részt vevő, jövelő bizottságunk annak hogy O a város halottja, mert benne polgárlatban részteség egy városunk. Alsó-Lendvát középő sáradóké helyezett óra nyugalomra a drága tevelni, amit leölt munkásoknak nagyon a Mindenható trónjának. Mindennek Alkotója Tevelni Anyánk, ki a szívetek lábat, s tudod a telet gondolatok, pofold a vesztésgezt nekünk oly jantart, megöltök és jentek, embeber, mint a Magdolnát szólított Lendvai Magyar volt! Amen. —

A gazdasági munkások segélypénzára.

— Egy kis történet.

Mag csak nagy felelőseinké annak, hogy az Országos Gazdasági Munkások és Cselédek-szolgálatára az a legújabb emberbarát intézet, mely elvethetett és már is nagy buzonytáka, a dia annak, hogy milyen egett szükség volt nálunk ennek a segélypénzárnak a megszervezésére.

Ugyan mi is a oka annak az intézetnek? Ura felteszünk ez a fontos kérdést, mert

(Összegegyt az újságot.) El, ez is újság! ki olvas ilyen szemet lapot? Lassuk a földet, lit van a „Fővárosi Híradó” (Olvas)

Uj Deiszé de Flavignit látnak az este a szimpadon. Valami Szócsik Nelli nevű hölgy jászta ezt a szép, pozitív szerepet; bar ne jászta volna. Csinos, kedves teremtés, jól is táncol, de nem tud magyarul és eláudásról is művészeirel nagyon vissza fogja venni. Ugy mondták a kisasszony a vidéken primadonná volt. Hat menjen csak vissza a vidékre, ha ott oly tárdelmek az emberek. Mi nekünk egész éjjel lázalnánk voltak. Azt a direktort pedig, aki a fővárosi intelligens publikumának ilyen művésznét ad be, csak jég a nilamárabb a boldok hazába. A legbiztos szándék az, hogy a kisasszonynak azért megis kijutott a társulat. A taps a siker lúrbanosága. Ideje volna beszélni arról az ábrándot a színház klakkal. A jó Weidinger bácsi, a derek klakk mestermester vonuljon innar vissza a megerednelt nyugodalomra.

Ah, elájult! Kaprázik a szemem. Eh, ez nem lehet igaz! (Lazasan.) Ah, lassuk, lassuk a többit. Most már mándegy. Idegesen kapkodja az újságot. (Olvas.)

Fognapi a Nédantsvirag cimszerepben, egy vidéki primadonna levetit föl. Szócsik Nelli-nek híjak. Ugy értesültünk, hogy az igazgatóság azért lépett föl a kisasszonny, hogy egyszer s mindenkorra vege szakadjon annak a házának, melyet a másik primadonna ellen intéztek iródmái és társadalmi körök már hónapok óta. A cél elerve. A botoknál, vagy singaloz hastáncosnó művésznő elhöz a vidéki szemesznökhöz képest. Bocsasson meg neki a jószágos Mindenható! (Kéjt az újságot.) (Ah, meghaltok) (Elájult).

JULIUS.

Városunk halottja.

Idegesen ruhán az egyházi a terony lakához s gőresösen rugálta meg a nagy harag kövölt, s már a kévtőlöz pillanattal megakadt egy-fémeságban buzá. — „meghalt városok!” röpöpn el a közönség ajkán a szója egykedvűen, s varja mindannyi, nagy verset buza le a gyszás — hurot;

azert vagy szemesznö, hogy apden legy. Te egy kesz vagyon vagy, egy forzó löke és a befektetés csak hasznodra lehet.

— Gy! Oh, a manna nagyon intelligens nő ám. Tudja, hogy mi a befektetés?

(Sohajtván) Oh, csak hogy tud vagyok a fogpári napon. Sándor, Emil, Ernő mind ott voltak és hogy neked? — Megfektetél hát a nagy sikert. Mennyi virág, Istennel! Mintha egy virágörö indult volna meg . . . Primadonna vagyok. Az eddigi ugyis elhajásodott, sósfordókra szőrd. En rolam fog beszélni ezután mindenki. Egy mosolyomert, a labemmel halnak meg, egy szemécskintasomert, egy csokimért laborot viselnék! Ah! Tán meg lovatam is ki fogják fogni.

(Leül és álmódok) hi . . . kincs . . . éves . . . minden, minden az encen. . . Vége lesz hát a vidéki kövöltésnek, unalmas életnek, és a — koplásoknak! Ah, est is mondják csak!

— C est la vie! C est la guerre! (Szé lá vi! Szé it gerr!)

(Lazasan felkrik.) Nezzük csak a reggeli lapokat. Mit is irnak? Képzelmek, hogy deszárnek magasztalnak. (Közbe veszi egy újságot.)

Ez a Reggeli Tarogató, Lassuk csak mit ír a kis Tarogó. (Olvas.) Tarogó a Nédantsvirag Denise de Flavignit szerepében új primadonnában gyönyörködöttünk. Szende Nelli kisasszony-ekugyan gyönyörködtünk látvány. (Ah.) Ami hamis hangot csak öszohebn lehetett, azt a kisasszony egy veztelesi szölvában mind elénk öntötte. Szinte szeretük volna, ha zenedektíveket kiháldított volna a szimpadon, akár e hams hátrakt mind bekértek volna.*

Ah, veget van! A nyomorult gazember! Tökébe tett, tökébe tett! (Igazgatóan felkrik.) Es ez mind azért, mert a multkor nem hallgattam

ing est nem indúk, nem érthetjük meg igazi jöteknő hatást.

Kinek az emberbaráti intézetnek az a célja, hogy a földműves embert, aki napról-napra való keresésmelől vagyton nem gyújthat, öreg-sége idejére megfizetlása afelő, hogy nem irgalom kenyeren kell tengődnie. Vagy ha baleset ér, akkor sem fog sem maga, sem családja nyomorúságra jutni. Mert a segélypénztár tagjai vagy ezek halála esetén ezek felelőseket és gyermekeit segélyezi gyamoltja.

Akí tehát tagjai a segélypénztárnak, az nyugodtan vegzi néhéz munkáját, mert nem győtri őt az az örökös gond, hogy mi lesz hitvesével, apró gyermekeivel, ha munkabiro karja elakad és a kasza, kaja kiesik kezéből.

A segélypénztár felelődségének működése világszón bizonyítja, hogy a föld nep gyakra ér olyan baj, mely őt munkatelepletté teszi és gyakran fordúlhat elő olyan balesetek, melyek a földművesnek családját örökre megfosztják a kenyerekesztől.

Meg csak hát hónapja, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már eme rövid idő alatt 203 földműves jutott abba a szomorú helyzetbe, hogy jötelemnyel kéntelen volt igénybe venni. A segélypénztár minden egyes esetben gyorsan gondoskodott a bájba jutott ember gyogykezeléséről és támogatásáról, hogy betegsége ideje alatt ne legyen kegyetlen csalódalján együtt az irgalom kenyeren tengődni.

A beállt baleset 14 földművelő megölt. Mind a 14 esetben a család a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A segélypénztár központi igazgatóság sárgósen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott a nyomorral küzdő családoknak.

Az Országos Gazdasági Munkások és Cselédek-szolgálatára 1901. évi január hónap óta baleset miatt való halál esetében a következők családjának adott 400—400 korona segélyt:

1. Csikri Matyas, Tapió Zselye. A tehen egy megrogtja, hogy lasaban belső vérezt kapott.
2. György Andras, Tapió-Györgye. Fegyvere véletlenül elsült, úgy, hogy a golyó szívébe fúrodott.
3. Kiri János, Szemesé-Gósi. Pinceacs között a föld roszabotolt.
4. Barso János, Szend. Szármászékerről egy kerítésvest esett, melynek leceze a hasába fúrodak.
5. Szalai János, Papa. Az eldőlt paljkapu ayon ütött.
6. Kovács Peter, Kis-Bece. Meggyilkolták.
7. Kóvács Imre, Nádújvár. Gabona-ai megrikott szökérről beléakott, a kerekék keresztül mentek rajta.

Sipos Balázs, Solymos. Az erdőben agyónjára találtak.

9. Földán Sándor, Felső-Józsa. Megfúldult.

10. Sági Menyhért, G. A rudia beakadt lo hasba rugta, úgy, hogy szörnyet halt.

11. Doboz István, Mezőegyháza. A gepszij elkapta és agyónvta.

12. Gelelei László, Kőkenyéd. Orozva tejből ütöttek.

13. Bauer Ferenc, M-Polány. A gőzeplőgépgy agyónvta.

14. Sándor József, Pihirgy. Munkaközében a lo ayorogtat.

Ezek a számok világszón beszélnek és egytől-egyik hangosan hirdetik nekünk az emberbaráti intézetneknek szükséges voltát.

Világszón látható ezekből a számokból, hogy a segélypénztár rövid fekkálása óta is már sok szerencsétlen ember mentett meg a kördönből és számos özvegy mentett meg a létkezevesztől.

Ez az emberbaráti működés buzítóbbá biztanyal arra a főpásztorokat, főrendeket, nagybirtokosokat, az emberbaráti intézeteket, a városi köröket és községeket, hogy olyan nagy számba csoportosuljanak a segélypénztár alapító tagjai sorában. És bizonyul az az ok annak is, hogy Felsőegyháza királyunk is anyoi jókarrattól viseltetik azon intézmény iránt, mely kizárólag a föld népének istapólsát és támogatását tűzte ki célul.

Pályázat posta-és távirdegyraktárnál díjazásokra.

A m. kir. posta-, távirde-és távbeszélőnél be-töltendő 135 gyakornoki hely állásra a kereskedelemügyi miniszter pályázatot nyitott. Ezen állásokra az 1893-iki I. törvélyk 14 §-a alapján mindazok pályázhatnak akik köztépület vagy ezzel egyenértékű más tanintézetet örökösül vizsgával sikeresen el-

